

PODCAST Interview met pleegzorgbegeleiders

Door Lisselotte Lowagie, Agentschap Opgroeien, 2022

Deel 5: Participatie met zeer jonge kinderen, een pakkend verhaal

Lisselotte

Als je eventjes terugkijkt naar uw werk. Welk verhaal is dan echt bijgebleven. Welke ervaring in de praktijk is echt blijven plakken, specifiek met betrekking tot jonge kinderen

Ilse

ik had pas een huisbezoek bij een pleeggezin dat een weekendopvang biedt voor een jongetje van 3 jaar. Het jongetje komt twee weekends per maand naar het pleeggezin. In de week en de overige weekends verblijft het jongetje in het CKG Het Sloeberhof. De mama en papa zitten in de gevangenis. De papa heeft zich gedistantieerd van het verhaal, van het vaderschap.

Dus het jongetje gaat nu ongeveer een zestal maanden tijdens het weekend naar het gezin en ik had een huisbezoek gepland en het pleeggezin liet vallen dat het jongetje er op dat moment zou zijn en dat we misschien samen iets konden doen. Dat vond ik wel interessant, maar ook wel spannend. Dus ik had het huisje met de duplo poppetjes meegenomen en dacht van oké, laten we dit opstellen en eens kijken wat er gebeurt. Eerst wou hij zelf zijn tractors komen tonen en zijn kranen, hij was grote fan daarvan. Dus heel de tafel stond vol met zijn kranen en tractors dan toch het huisje open gedaan. En al eens gevraagd aan hem, wat vind je van dat huisje? Past jouw tractor daar ergens in? Zijn eerste reactie was het huisje leegmaken, want daar zitten meubeltjes in en een bedje en poppetjes in. Daarna gooide hij er weer een poppetje in en duwt het huisje weer toe. Want alles moet op slot en hij ging weg. Na verloop van tijd vertelde hij dan dat het huisje de gevangenis was en dat mama in de gevangenis zit. Het pleeggezin staat boven op het dak en die kwam hij redden met zijn kraan. Dus dat was zijn verhaal. Dat is wel blijven hangen. Het werd ook niet zo duidelijk van bij het begin wat er daar allemaal gebeurde of hoe ik dat moest interpreteren. Dat ging wel, na verloop van tijd werd dat wel duidelijker en duidelijker en heeft hij daar ook zelf eigen woorden aan gegeven. En het feit dat hij de pleegzorgers op het dak wil redden met zijn kraan dat is wel waardevol.

Dat zijn zaken die blijven plakken en dan denk ik, dit is wel waardevol. Dat is fijn om te horen wat er allemaal omgaat in dat kleine jongetje, waar hij allemaal mee bezig is.

Nele

En wat maakt dan dat dit voor u waardevol is?

Ilse

Om een beetje inzicht te krijgen waar dat jongetje mee bezig is? Hoe kijkt hij naar de pleegzorgers? Hoe belangrijk zijn die mensen voor hem als hij die iedere keer willen redden. Dan toont dat toch wel. Het zijn interpretaties, het is niet objectief, maar zo interpreteer ik het. Ik besprak het ook met een aantal collega's uit mijn team en die bevestigden dat ook wel.

Dat hij de pleegzorgers wil komen redden is een teken dat zij veel voor hem betekenen. Dat is waardevol.

Het was ook genoeg dan. Ik ben er niet dieper op ingegaan. Misschien een volgende keer opnieuw. Dan kan ik het huisje nog eens meebrengen. Dan gaat hij al wat vertrouwder zijn met dat huisje, kan ik al eens iets gerichter vragen hoe hij zich voelt ten opzichte van pleegmama en pleegpapa of ten opzichte van zijn mama? Daar ging ik nu niet dieper op in.

Katrien

We passen ook altijd op. We zijn geen therapeuten? We gaan daar in huis. Inderdaad en soms horen we daar dan iets waarover we denken van amai dat hadden we niet verwacht dat we hier zoiets gingen horen. Maar we laten die mensen daar dan ook wel weer achter? Dus na een uurtje en een half zijn we daar weer weg. Of een uurtje, Maar we moeten ook wel daarover nadenken van wat heeft dat gedaan met dat kind dat hij dat daar gebouwd heeft en wat heeft dat gedaan met de pleegzorgers? Zij hebben dat ook gezien en dat was waarschijnlijk de eerste keer dat ze dat zo visueel zagen en hoorden hoe het kind zich voelt. We moeten altijd zo wel de balans vinden als begeleider van hoever ga ik daarin. Want ge wilt dat inderdaad, wel weten van, hoe gaat het met het kind en zoekt daar uw manieren voor om dat stemmetje te horen? Maar je moet ook wel ergens weten van hoever kan je hierin gaan. Waar moet ik stoppen. Daar heb je je team echt wel voor nodig. Je hebt ze nodig om te weten wat doe ik de volgende keer, waarmee ga ik aan de slag. Is externe hulp nodig of ga ik ermee verder?

Lisselotte

Maar wat is precies het doel van jullie huisbezoeken? Is dit opvolging of wat anders?

Katrien

Uiteindelijk wordt de pleegzorgdienst altijd ingeschakeld. Wij krijgen een opdracht, vaak is dat een heel duidelijk kader door de jeugdrechtbank bijvoorbeeld. De opdracht om de gezinssituatie te gaan ondersteunen maar ook om de zoveel tijd de jeugdrechtbank te informeren over onze ervaringen

Lisselotte

Jullie worden dan misschien door pleegouders en ouders aanzien als een soort controle?

Katrien

Soms wel, soms wordt dat wel zo gezien. Hoewel wij vaak zeggen dat we niet controlerend zijn maar komen ter ondersteuning. Als het niet goed gaat bijvoorbeeld, als het moeilijk gaat in het gezin en we gedragsmatig bij het kind dingen zien waardoor het gezin telkens opnieuw op dezelfde muur botst. Dan maken we dit bespreekbaar. Dan gaan we met het gezin nadenken hoe hiermee om te gaan, hoe het anders kan, samen te zoeken naar externe hulp. Maar vaak worden wij wel gezien als controleurs.

Nele

En bvb in het geval met het jongetje, hoe heb je dit aan de pleegzorgers uitgelegd wat je ging doen?

Ilse

We maakten de afspraak op een vorig huisbezoek. Zij nodigden mij uit om het jongetje te ontmoeten. Zij vonden het fijn dat ik hem zou leren kennen, kennismakte met hem.

Ik vond het goed maar ik vond dat wel een beetje spannend, want ik wou hem graag horen en zien maar wist niet goed wat te verwachten. Dan kwam ik op het idee van het huisje. Ze waren hier zeer enthousiast over en stonden ervoor open. Ze wilden het jongetje ook vroeger bij het CKG gaan halen zodat hij eerst wat tijd had om thuis te komen. Ze gingen het hem ook al vertellen dat ik langskwam om samen met hem te spelen. Het pleeggezin was dus zeer meedenkend en uitnodigend. Ik moest hen niet veel uitleg geven.

Katrien

Voor hetzelfde geld had hij er ook gewoon mee gespeeld en was dat ook goed geweest. Want vaak ga je met een bepaald doel naar het kind, bijvoorbeeld mama of papa heeft een vraag gesteld over uitbreiding van het bezoek of voor een reisje of het een of het andere. Dan ga je op huisbezoek om te achterhalen hoe het kind hierover denkt. Soms doe je dit via een methodiek, je gaat niet altijd letterlijk de vraag stellen, en dan nemen ze we soms dat dat huisje mee, of neem we een tekening mee of andere methodieken. Maar dat betekent niet dat het altijd lukt om het gesprek te voeren, soms zal het kind gewoon wat zitten spelen, hè? En dat denk je....

Nele

En niet doet wat je verwacht had?

Katrien

Ja, dat hij gewoon zit te spelen. Dan denk je volgende keer een andere methodiek proberen. Of het gewoon laten, watn dat is ook ok. Ik denk dan, het is niet duidelijk voor hem wat ik wilde proberen, maar ik ga toch niet gewoon cru de vraag stellen. Het kan betekenen dat het kindje het onderwerp wil vermijden en hij het toch wel door had. Of dat het het niet door had en gewoon wou spelen.

Lisselotte

En worden dezelfde oefeningen en methodieken ook toegepast bij de ouders. Of is er daar een strikte scheiding tussen?

Katrien

Goh, ik denk dat dat een beetje sowieso wat anders. Bij kinderen gebeurt dit meer spelenderwijs. Ook voel je bij ieder kind hou ouder dat het wordt en hoe meer dat er een vertrouwensband is, dat ze weten dat je met hen wil spreken als je komt. Sommige kinderen zeggen dan: 'ik zie dat je iets wil bespreken dus, laten we het gewoon bespreken.' Daarna nemen we de spelletjes erbij en maken we het wat luchtiger. Kinderen hebben het soms wel door, heb ik het gevoel.

Bij de ouders gebruiken we meer gespreksvormen. Soms gebruiken we de poppetjes of duplo om te tonen hoe hun kind zich voelt bij die situatie. We doen dit ook niet iedere keer.

Maar vermits ik nu zelf ook ouderbegeleidingen doe, doe ik deze gesprekken wel veel meer. Als pleegzorgbegeleider bij de ouders is dat wel niet zo gebruikelijk.